

Ympäristöbonus Y15 -hankinnan keskeyttäminen ja määrärahan käytöstä sopiminen neuvottelumenettelyllä

257/02.08.00/2024 Ympäristöbonus Y15

Hallitus 11.03.2025 § 22

Esittelijä Vs. toimitusjohtaja Vesa Silfver
Valmistelija Tulosalueen johtaja Johanna Wallin, etunimi.sukunimi@hsl.fi
Sopimuspäällikkö Anu Eloranta, etunimi.sukunimi@hsl.fi

Helsingin seudun liikenne –kuntayhtymän (HSL) hallitus päätti kokouksessaan 14.01.2025 § 86 järjestää HSL:n sopimusliikennöitsijöille uuden tarjouskilpailun linja-autoliikenteen hiilidioksidi- ja lähipäästöjen vähentämisestä sen jälkeen, kun oli päätetty edellisen tarjouskilpailun keskeyttämisestä liian vähäisten päästövähennysten vuoksi. Kyseessä on ympäristöbonus, jolla voidaan hyvittää liikennöitsijöille voimassa olevien sopimusvelvoitteiden lisäksi toteutettavia toimenpiteitä, joilla alennetaan päästöjä. HSL on varannut huhtikuun 2025 alusta tammikuun 2026 loppuun 2 700 000 euron (ilman arvonlisäveroa) suuruisen määrärahan, josta noin 115 309 euroa on aikaisemman ympäristöbonuksen Y14 kustannuksia tammikuun loppuun 2025. Ympäristöbonuksen Y15 tarjouksien määrärahaksi jää tällöin 2 548 690 euroa.

Tarjouspyynnöt ympäristöbonustarjouskilpailuun Y15/2024 on lähetetty 03.02.2025 kaikille liikennöitsijöille, joilla on voimassa oleva liikennöintisopimus. Tarjoukset tuli jättää viimeistään 21.02.2025. HSL:n ympäristöbonuksen perusteeksi hyväksytään ainoastaan uusiutuvista raaka-aineista valmistetut biopolttoaineet. Biopolttoaineiden päästövaikutuksen laskentaperusteina sovelletaan vuosittain uusimpia julkaistuja säädöksiä ja standardeja.

Hyväksyttävien tarjousten kokonaismäärää on rajoittanut käytettävissä oleva määräraha sekä kustannustehokkuus. Tarjouskilpailussa hyväksyttävien tarjousten yhteenlasketun ympäristöhyödyn tulee olla vähintään sama kuin hyväksytyjen tarjousten hinta yhteensä. Yksittäisen tarjouksen kustannustehokkuuden oli oltava kuitenkin vähintään 0,6 (ympäristöhyöty verrattuna tarjouksen hintaan).

Ympäristöbonus Y15 tarjouskilpailuun osallistui kaksi (2) liikennöitsijää, jotka jättivät yhteensä 41 tarjousta jäte- tai tähderaaka-aineesta valmistetun parafiinisen biodieselin käyttämisestä dieselbusseissa.

Valintakriteerin täytti 40 tarjousta, kyseisten tarjousten kustannustehokkuuden keskiarvon ollessa 1,02. Tarjouksiin sisältyvien toimenpiteiden kokonaiskustannukset olisivat 2,5 M€ ja toimenpiteillä pystyttäisiin vähentämään hiilidioksidipäästöjä (CO₂) yhteensä 20 192 tonnia.

Keskeyttämisen perusteet

Tarjouskilpailun sääntöjen mukaan mikäli saaduista tarjouksista yksikään ei vastaa tarjouspyyntöä tilaajan edellyttämällä tavalla taikka olosuhteet tarjouskilpailun aikana muuttuvat sellaisiksi, ettei tilaaja voi hyödyntää tarjouskilpailun tuloksia, tilaaja voi keskeyttää menettelyn osittain tai kokonaan. Lisäksi sääntöjen mukaan tilaaja voi olla hyväksymättä mitään annetuista tarjouksista perustellusta syystä.

Tarjouskilpailun tavoitteena on ollut hyödyntää ympäristöbonukseen varattua määrärahaa täysimääräisesti päästöjen vähentämiseen. Nyt saaduilla tarjouksilla HSL:n strategiassa määriteltyä päästövähennystavoitetta ei voida kustannustehokkaasti saavuttaa. Lisäksi tarjousten mukainen päästövähennyksistä

maksettavaksi tuleva hinta arvioidaan niin korkeaksi, että sitä ei voida tulkita pelkästään päästövähennyksistä aiheutuvien kustannusten kompensoimiseksi. Tämän takia myös uudelleen käynnistetty hankintamenettely esitetään keskeytettäväksi.

Ympäristöbonus Y15 varattu määräraha esitetään käytettäväksi edelleen päästöjen vähentämiseksi biopolttoainetta käyttämällä. Biopolttoaineen määrästä ja maksettavasta korvauksesta neuvotellaan niiden liikennöitsijöiden kanssa, joiden liikenteen volyyymilla arvioidaan saavutettavaksi riittävä päästövähennelmä, jotta strategiassa asetettu tavoite voidaan saavuttaa. Liikennöitsijät veloitetaan raportoimaan hankittu biopolttoaineen määrä sekä siitä aiheutuvat lisäkustannukset.

Ehdotus

Hallitus päättää

a) keskeyttää ympäristöbonus Y15 -tarjouskilpailun, jonka järjestämisestä on päätetty 14.1.2025; sekä

b) valtuuttaa toimitusjohtajan neuvottelemaan biopolttoaineen käytöstä liikennöitsijöiden kanssa käytävissä olevan Y15-määrärahan (2 548 690 euroa) puitteissa.

Päätös

Hallitus päätti hyväksyä ehdotuksen yksimielisesti.